

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Черкаської
медичної академії

Тина ГУБЕНКО

20 22 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ У ЧЕРКАСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ АКАДЕМІЇ

Положення розглянуто
та схвалено Вченою радою
Черкаської медичної академії
Протокол № 12 від 29 червня 2022 р.
Голова Вченої ради Тина ГУБЕНКО

Введено в дію наказом ЧМА
від 29.06.2022 № 56

Положення визначає порядок комплексного оцінювання знань і вмінь студентів Черкаської медичної академії, розроблене з метою удосконалення системи контролю якості знань студентів.

Система комплексного оцінювання знань забезпечує об'єктивність оцінки та виконує функції контролю і мотивації студентів у навчальній роботі та досягненні ними більш якісного рівня знань.

До системи загальної діагностики знань як важливі її складові входять поточний та підсумковий контроль. Самостійна робота студента контролюється викладачами, і результати її оцінюються.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студентів з певних тем (розділів) навчальної програми, а також до виконання конкретних завдань. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання знань студентів визначаються кафедрою/цикловою комісією.

Формами поточного контролю можуть бути:

- письмова робота (відповіді на теоретичні питання, розв'язання ситуаційних задач, виконання вправ, певних розрахунків тощо);
- тестування студентів з певного розділу (теми);
- усне опитування;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, участь у дискусії);
- оцінка виконання практичних навичок;
- перевірка домашнього завдання (задачі, вирішення проблемних завдань);
- виконання самостійної роботи;
- конспектування додаткової літератури тощо.

Поточна оцінка знань вимагає від студентів систематичної навчальної роботи впродовж семестру.

Оцінювання навчальних досягнень студентів закладу освіти проводиться:

- із загальноосвітніх дисциплін - за дванадцятибальною шкалою,

– із дисциплін гуманітарного та соціально-економічного, природничо-наукового циклів та професійної і практичної підготовки - за чотирибальною шкалою.

Знання та практичні вміння студентів за **чотирибальною шкалою** оцінюються за такими критеріями:

«5» - «відмінно» - студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, виконав самостійну роботу, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, для вирішення практичних завдань, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень виконання практичних навичок та професійних вмінь;

«4» - «добре» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, загалом виконав самостійну роботу, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає їх, вміє використати набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, для вирішення практичних завдань, оволодів практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних завдань чи навичок;

«3» - «задовільно» - студент в основному оволодів теоретичними знаннями навчальної дисципліни, в основному виконав самостійну роботу, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або виявляють відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; при виконанні практичних навичок допускає неточності та помилки у порядку виконання;

«2» - «незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не виконав самостійну роботу, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє клінічне та наукове мислення, практичні навички не сформовані.

При визначенні рівня навчальних досягнень із загальноосвітніх дисциплін враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;
- самостійність оцінних суджень.

Знання та практичні вміння студентів за дванадцятибальною шкалою оцінюються за такими критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1	Студент може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш як 20 % від загальної кількості тестів.
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача

		виконує елементарні завдання; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
II. Середній	4	Студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.
	5	Студент знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним - двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55 % від загальної кількості тестів.
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом,

		висловлює власну думку щодо теми. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком. Користується додатковими джерелами; виконує 65 % від загальної кількості тестів.
III. Достатній	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75 % від загальної кількості тестів.
	8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповідь його повна, логічна, обгрунтована, але з деякими неточностями; здатен на рецензію відповіді іншого студента; може опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80 % від загальної кількості тестів.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.
IV. Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати

		тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95% від загальної кількості тестів.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, вміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; визначає програму особистої пізнавальної діяльності, здатен самостійно вивчати матеріал; самостійно знаходить інформацію (наукова література, газетно-журнальні публікації, Інтернет, мультимедійні програми тощо), самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них, самостійно виконує 100% від загальної кількості тестів.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили.

Оцінка тестового контролю знань **при чотирибальній шкалі** здійснюється за наступними критеріями:

Кількість правильних відповідей (у %)	Оцінка
90-100	5
75-89	4
50-74	3
до 50	2

Оцінка тестового контролю знань **при дванадцятибальній шкалі** здійснюється за наступними критеріями:

Кількість правильних відповідей (у %)	Оцінка
100	11
95-99	10
85-94	9
80-84	8
75-79	7
65-74	6
55-64	5
45-54	4
30-44	3
20-29	2
до 20	1

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на певному освітньо-кваліфікаційному рівні (рівні вищої освіти) або на окремих його етапах.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль і державну атестацію студента.

Результати підсумкового контролю оцінюються за чотирибальною системою:

Оцінка «5» (відмінно) ставиться студенту, який показав систематичне та глибоке знання питань матеріалу не тільки в обсязі матеріалу лекцій та семінарських занять, але й матеріалів, рекомендованих для самостійної роботи, а також додаткової літератури. При цьому студент повинен продемонструвати вміння аналізувати інформацію, проявити творчі здібності в розумінні матеріалу.

Оцінка «4» (добре) ставиться студенту, який показав належне знання навчальної програми курсу, виконав усі завдання, при цьому допустив незначні помилки і мав невеликі недоліки. Як правило, оцінка «добре» ставиться студентам, які показали систематичний характер знань з дисципліни, вміють самостійно робити висновки та показали належний рівень знання рекомендованої літератури.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться студенту, який показав знання основного матеріалу навчальної програми курсу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і професійної діяльності. Студент повинен відповісти на основні питання завдання, показати знання рекомендованої літератури, вміння аналізувати зміст питання. Можливі деякі помилки не принципового характеру.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться студентам, які не могли показати необхідний рівень знань для подальшого навчання, допустили значні помилки або взагалі не виконали завдання.

Критерії оцінювання знань студентів з конкретними вимогами до знань та вмінь з кожної дисципліни повинні бути розроблені з усіх дисциплін навчального плану як складова навчально-методичного забезпечення дисципліни.

Таблиця відповідності результатів контролю знань студентів із загальноосвітніх предметів за різними шкалами і критерії оцінювання

За 12-бальною шкалою	За 4-бальною шкалою	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				екзамен	залік
12-10	5 (відмінно)	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
9-8	4 (добре)	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
7		Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
6-5	3 (задовільно)	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
4		Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
3	2 (незадовільно) достатньо	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
2		Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			
1		Студент не володіє матеріалом			

**Критерії оцінювання результатів навчання
для дисциплін, вивчення яких в поточному семестрі
завершується заліком, диференційованим заліком**

Середнє арифметичне	Кількість балів за 200-бальною	Оцінка за національною	ECTS
5	200	Відмінно	A
4,98	199		
4,95	198		
4,93	197		
4,9	196		
4,88	195		
4,85	194		
4,83	193		
4,8	192		
4,78	191		
4,75	190		
4,73	189		
4,7	188		
4,68	187		
4,65	186		
4,63	185		
4,6	184		
4,58	183		
4,55	182		
4,53	181		
4,5	180		

Середнє арифметичне	Кількість балів за 200-бальною	Оцінка за національною	ECTS
3,7	156	Добре	C
3,66	155		
3,63	154		
3,6	153		
3,56	152		
3,53	151		
3,5	150		
3,48	149		
3,46	148		
3,45	147		
3,43	146		
3,42	145		
3,4	144		
3,38	143		
3,37	142		
3,35	141		
3,34	140		
3,32	139		
3,3	138		
3,29	137		
3,27	136		

Середнє арифметичне	Кількість балів за 200-бальною	Оцінка за національною	ECTS
2,92	112	Незадовільно	Fx
2,91	111		
2,9	110		
2,89	109		
2,88	108		
2,87	107		
2,86	106		
2,85	105		
2,84	104		
2,83	103		
2,82	102		
2,81	101		
2,8	100		
2,79	99		
2,78	98		
2,77	97		
2,76	96		
2,75	95		
2,74	94		
2,73	93		
2,72	92		

4,48	179	Добре	B
4,45	178		
4,41	177		
4,38	176		
4,34	175		
4,31	174		
4,28	173		
4,24	172		
4,21	171		
4,17	170		
4,14	169		
4,11	168		
4,07	167		
4,04	166		
4	165		
3,97	164	Добре	C
3,94	163		
3,9	162		
3,87	161		
3,83	160		
3,8	159		
3,77	158		
3,73	157		

3,26	135	задовільно	E
3,24	134		
3,22	133		
3,21	132		
3,19	131		
3,18	130		
3,16	129		
3,14	128		
3,13	127		
3,11	126		
3,1	125		
3,08	124		
3,06	123		
3,05	122		
3,03	121		
3	120	незадовільно	Fx
2,99	119		
2,98	118		
2,97	117		
2,96	116		
2,95	115		
2,94	114		
2,93	113		

2,71	91	незадовільно	Fx
2,7	90		
2,69	89		
2,68	88		
2,67	87		
2,66	86		
2,65	85		
2,64	84		
2,63	83		
2,62	82		
2,61	81		
2,6	80		
2,59	79		
2,58	78		
2,57	77		
2,56	76		
2,55	75		
2,54	74		
2,53	73		
2,52	72		
2,51	71		
2,5	70	незадовільно	F
0-2,5	1-69		

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Мін. бал / Min. marks	Макс. бал / Max. marks
Національна диференційована шкала / National differentiated grade		
Відмінно / Excellent	180	200
Добре / Good	150	179
Задовільно / Satisfactory	120	149
Незадовільно / Fail	0	119
Національна недиференційована шкала / National undifferentiated grade		
Зараховано / Passed	120	200
Не зараховано / Fail	0	119
Шкала ECTS / ECTS grade		
A	180	200
B	165	179
C	150	164
D	135	149
E	120	134
Fx	70	119
F	1	69

Fx – незадовільно з правом перездачі.

F – незадовільно без права перездачі.

**Критерії оцінювання результатів навчання
для дисциплін, вивчення яких в поточному семестрі
завершується екзаменом (з теоретичною частиною)**

Середнє арифметичне	Кількість балів за 200-бальною шкалою
5,00	170
4,97	169
4,94	168
4,91	167
4,88	166
4,85	165
4,82	164
4,79	163
4,76	162
4,74	161
4,71	160
4,68	159
4,65	158
4,62	157
4,59	156
4,56	155
4,53	154
4,50	153
4,47	152
4,44	151

Середнє арифметичне	Кількість балів за 200-бальною шкалою
4,21	143
4,18	142
4,15	141
4,12	140
4,09	139
4,06	138
4,03	137
4,00	136
3,97	135
3,94	134
3,91	133
3,88	132
3,85	131
3,82	130
3,79	129
3,76	128
3,74	127
3,71	126
3,68	125
3,65	124

Середнє арифметичне	Кількість балів за 200-бальною шкалою
3,41	116
3,38	115
3,35	114
3,32	113
3,29	112
3,26	111
3,24	110
3,21	109
3,18	108
3,15	107
3,12	106
3,09	105
3,06	104
3,03	103
3,00	102

4,41	150
4,38	149
4,35	148
4,32	147
4,29	146
4,26	145
4,24	144

3,62	123
3,59	122
3,56	121
3,53	120
3,50	119
3,47	118
3,44	117

Теоретична частина екзамену складається

з 60 тестових запитань, вага кожного з них

0,5 бала.

4,29	120
4,25	119
4,21	118
4,18	117
4,14	116
4,11	115
4,07	114

3,32	93
3,29	92
3,25	91
3,21	90
3,18	89
3,14	88
3,11	87

Теоретична частина екзамену складається з 60 тестових запитань,
вага кожного з них 0,5 бала.

Білеті для практичної частини екзамену містять три завдання

Критерії оцінювання практичної частини екзамену

0 балів – відповідь на практичне завдання відсутня або взагалі не стосується суті завдання

1 бал – зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно, студент обирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні», не наводить приклади, не використовує терміни, допускає грубі помилки у визначенні понять, розв'язуванні завдань

2 бали – зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно, не наведено приклади, студент відтворює деякі терміни, явища без зв'язку між ними, допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології, розв'язуванні завдань

3 бали – зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно, наведено елементарні приклади, допущені суттєві помилки при визначенні понять, використанні термінології, розв'язуванні завдань

4 бали – зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно, наведено елементарні приклади, допущені помилки при використанні термінології, визначенні понять, розв'язуванні завдань, зроблені висновки не відповідають змісту завдання

5 балів – зміст навчального матеріалу розкрито не повно, наведено деякі приклади, допущені помилки при використанні термінології, визначенні понять, розв'язуванні завдань, висновки сформульовані не повно

6 балів – розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його виклад не послідовний, наведено прості приклади, визначення понять недостатньо чіткі, не використані узагальнення, допущені помилки при розв'язуванні завдань, висновки сформульовані не повно

7 балів – розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його виклад не послідовний, є неточності при використанні наукових термінів та понять, висновки сформульовані. Студент розв'язує проблемні завдання середньої складності, але допускає помилки

8 балів – розкрито основний зміст навчального матеріалу, визначення понять повні, допущені незначні порушення послідовності викладення матеріалу, правильно використано наукові терміни, простежується зв'язок між основними фактами та явищами. Студент розв'язує проблемні завдання з незначними помилками, робить висновки

9 балів – повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми, відповідь повна. Охарактеризовано факти, явища та процеси, дано визначення й розкрито зміст понять, правильно застосовано наукові терміни,

показано уміння розв'язувати проблемні завдання середньої складності, робити обґрунтовані висновки

10 балів – повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми, відповідь повна, використані матеріали додаткової літератури. Охарактеризовано факти, явища та процеси, чітко та правильно дано визначення й розкрито зміст понять, правильно застосовано наукові терміни, показано уміння розв'язувати складні проблемні завдання, робити обґрунтовані висновки